

NOTAT

”Aftale om forældrebetaling i dagtilbud og fritidsordninger ”

Baggrund

Onsdag den 22. april 2020 offentliggjorde Børne- og Undervisningsministeren, at der er indgået en politisk aftale om kompensation til kommunerne for ekstraudgifter i konsekvens af Coronakrisen på dagtilbuds- og SFO-området: "Aftale om forældrebetaling i dagtilbud & fritidsordninger".

Aftalen tager afsæt i, at nogle kommuner har valgt at reducere eller fjerne forældrebetalingen mod, at forældrene ikke anvender dagtilbud. Dagtilbudslovens almindelige regler for forældrebetaling indebærer, at forældrebetalingen bortfalder, hvis forældre, der ønsker en plads, ikke får det. Det har hele tiden været muligt at give forældre mulighed for at melde børn ud midlertidigt. Det nye er, at reduktion i forældrebetalingen vil indgå i den kommende forhandling mellem staten og KL om kompensation for COVID-19-udgifter. Der gøres opmærksom på, at kompensationen omfatter både private og kommunale dagtilbud. De private tilbud beslutter selv, om de vil give reduktion i forældrebetalingen.

Kompensationen gives til kommunerne under ét. Aftalen hedder ”Aftale om forældrebetaling i dagtilbud og fritidsordninger” men omfatter generelt set de merudgifter kommunerne har i forbindelse med genåbningen af dagtilbud og SFO herunder reduktion i forældrebetalingen. Aftalens økonomi ligger ud over de midler, der allerede er afsat til at kompensere kommunerne for ekstraudgifter til rengøring.

Aftalen omhandler perioden fra den 15. april til den 11. maj 2020 (genåbningsperioden). I genåbningsperioden er der ingen krav til minimumsåbningstider, og det er den enkelte kommune, der selv tilrettelægger genåbningen ud fra sundhedsmyndighedernes retningslinjer herom. Reduceret åbningstid/tilbudt pasningstid har ikke betydning for forældrebetalingen.

Kommunerne opfordres til at iværksætte hjælp til økonomisk trængte forældre via hurtig behandling af ansøgninger om økonomisk friplads. På baggrund heraf er der torsdag den 23. april 2020 oplyst om muligheden, som i øvrigt altid er der, for at søge om økonomisk friplads eller genberegning af fripladstilskuddet på herning.dk, Aula og Nembørn.

På Børne og Undervisningsministeriets hjemmeside ses pressemeddelelsen og aftalen i sin fulde længde: [Aftalen og den tilknyttede pressemeddelelse](#).

Lokal udmøntning af aftalen

Aftalen skal udmøntes lokalt. I den forbindelse er der en række opmærksomhedspunkter.

Ministeriet for Børn og Undervisning har endnu ikke lagt deres vejledning med spørgsmål/svar om aftalen ud på hjemmesiden, og det har ikke været muligt at få oplyst, hvornår de er færdige hertil.

P.t. udvikler smittetrykket sig som forventet. Ændres dette, kan Herning kommune med dags varsel blive bedt om at lukke et dagtilbud eller en skole, og tilsvarende kan det lokalt besluttes at lukke et dagtilbud eller skole, hvis der ikke er bemanning til at holde åbent.

Fra mandag den 27. april 2020 er Dagplejen genåbnet, og alle børn tilbydes pasning. Fra 15. april og cirka en uge frem genåbnede dagtilbud og SFO gradvist. Fra mandag den 5. maj 2020 er vuggestue og børnehaver samt SFO-er på fuld kraft. Dette er udmeldt torsdag den 30. april på Herning kommunes hjemmeside og lokalt.

Mandag den 27. april er fremmødet i dagtilbud set under ét 66 % i vuggestuen og 74 % for børnehaven. Det vil sige, der er 34 % der ikke bruger vuggestuetilbuddet, og 26 % af børnene, der ikke bruger børnehavetilbuddet. For SFO er fremmødet set under ét 29 %. Det vil sige, at der er 71 % af børnene, der ikke anvender SFO-tilbuddet. Hvordan fremmødet vil være i perioden frem til den 11. maj, vides i sagens natur ikke.

Alle de børn, der siden den 15. april har haft brug for et dagtilbud eller SFO-tilbud har kunne få det, men hvorvidt de børn, der ikke bruger deres tilbud, er blevet opfordret af personale eller bestyrelse til at holde børne hjemme, finde en anden løsning, hvis det var muligt eller de af egen drift holder børnene hjemme, er der ikke viden om.

Vedrørende økonomi:

I 2020 er den budgetterede økonomi vedrørende forældrebetalingen:

- 164 mio.kr. i forældrebetaling (indtægt)
- 36 mio. kr. vedr. økonomisk friplads (udgift)
- 18 mio. kr. vedr. søskenderabat (udgift).

P.t. ses en svag tendens til flere udmeldinger fra henholdsvis dagtilbud og SFO end på tilsvarende tidspunkt de seneste år. I forhold til børnetallene forventes SFO-udmeldingerne at være permanente, mens dagtilbudsudmeldingerne forventes at være midlertidige, da der har været en del spørgsmål til Pladsanvisningen vedrørende muligheden for at få en plads i dagtilbud igen efter en udmelding. Disse 'bevægelser' vil påvirke økonomien, men kan ikke gøres op p.t.

Corona-krisen forventes desuden at påvirke forældregruppens indtægtsgrundlag og dermed kommunens udgift til friplads og søskenderabat. Der er således mange usikkerhedsmomenter ift. økonomien på dagtilbuds- og SFO-området, da vi hverken kender de samlede udgifter eller den samlede kompensation.

Hvad angår forældrebetalte madordninger, er dette et anliggende for forældrebestyrelserne. Det er bestyrelsens beslutning, om der skal være et madtilbud lokalt og om det i givet fald skal være en forældrearrangeret frivillig ordning eller det skal være 'et sundt frokostmåltid'. Forskellen på de to ordninger er beløbets størrelse, ordningens omfang, og hvordan betalingen håndteres. Cirka 60 % af dagtilbud og SFO har en forældrearrangeret, frivillig madordning.

Med hensyn til de forældrearrangerede frivillige ordninger, er det de lokale bestyrelses kompetence at beslutte, om forældrene skal have pengene tilbage eller om penge skal bruges resten af året.

Hvad angår frokostordninger efter dagtilbudsloven har der i genåbningsperioden fra den 15. april til den 11. maj 2020 været 637 børn indmeldt på vuggestuemad (heraf 43 fra den 15. april til den 30. april & 35 fra den 1. maj til den 10. maj) og 494 på børnehavemad (heraf 10 børn i perioden fra den 15. april til den 30. april og 14 børn i perioden fra den 1. maj til den 10. maj). Er maden ikke blevet tilbudt i perioden, bortfalder betalingen. Dette sker via Pladsanvisningen.

Der er i nedenstående foreslået 5 forskellige modeller for håndteringen af den politisk indgåede aftale. I model 2-5 vil der blive taget højde for, om forældrene skal kompenseres for en fuldtids- eller deltidsplass.

De gældende taksterne for forældrebetalingen pr. måned er i 2020:

Dagpleje: 2.659 kr.

Vuggestue takst: 3.057 kr.

Børnehave: 1786 kr.

SFO fuldtid: 1.690 kr.

Mulige modeller for tilbagebetaling

Administrationen anbefaler, at den lokale udmøntning af aftalen om forældrebetalingen skal være enkel at administrere, gennemskuelig og dermed let at kommunikere samt baseret på objektive kriterier.

Der kan peges på 5 modeller, som beskrives nedenfor. Økonomien i nedenstående modeller kan først endeligt gøres op, når der foreligger data fra hele genåbningsperioden, det vil sige efter den 11. maj 2020.

Alle 5 modeller kan opdeles i 2 perioder: første periode fra den onsdag 15. april til og med fredag den 24. april og anden periode fra mandag den 27. april til og med torsdag den 7. maj. Udgifterne vil derved blive halveret.

Model 1 (Ingen kompensation – samfundssind)

Herning kommune har hele tiden tilbudt pasning til de forældre, der har brug for det. Der har i varieret omfang været lagt op til, at det ville være fint, at forældre der kunne vente med opstart af deres barn, gjorde det, men at tilbuddet var der, hvis behovet var tilstede. Vi står midt i en samfundskrise, og der har hele tiden fra Regeringens side været lagt op til, at alle bidrager, så godt man kan. Konkret har der ikke været lagt skjul på, at krisen kommer til at koste noget for alle.

Herning kommunes kompensation kan i det omfang, det kan opgøres, anvendes på dagtilbuds-/sfoområdet eller tilgå det samlede COVID19-regnskab.

Model 2 (Konkret og individuel kompensation)

Hvert enkelt barns anvendelse af tilbuddet opgøres konkret dag for dag, og der tilbagebetales efter konkret anvendelsesgrad. Hvert enkelt barns sag gennemgås og der 'afregnes' efter indstilling fra dagtilbuds-/SFO-lederen. Der vil være takstreduktioner fra 100 % til 5 %. Det er en administrativt tung opgave at håndtere, da det er en kombination af digitale og papirbårne data, som skal ses under

ét. I den udstrækning det er muligt at få kortlagt den enkeltes fremmøde, vil modellen være kendetegnet af en høj grad af retfærdighed.

Model 3 (Specifik kompensation)

De børn, der ikke har anvendt tilbuddet i hele perioden, får en %-andel reduktion i taksten. Opgørelsen af, hvem der ikke har benyttet tilbuddene er lavet pr. 27. april 2020.

Økonomien for forskellige kompensationsgrader illustreres i nedenstående:

	Andel forældre, der ikke har benyttet pasning	Forældrebetaling netto	Kompensationsgrader		
			25%	50%	75%
Dagpleje	26%	424.661	106.165	212.330	318.495
Vuggestue*	34%	689.261	172.315	344.630	516.946
Børnehave*	26%	974.713	243.678	487.356	731.034
SFO	71%	1.808.517	452.129	904.258	1.356.388
I alt		3.897.151	974.288	1.948.575	2.922.863

**Vuggestue og børnehave er beregnede beløb, fordi de er organiseret under samme institutionstype*

Eksempel: Hvis 50 % niveauet vælges, vil det koste 1,9 mio. kr. forudsat, at de opgjorte procenter af forældre, der ikke benytter pasningen pr. 27. april, er de samme pr. 11. maj.

Model 4 (Solidarisk kompensation)

Alle får en takstnedsættelse i genåbningsperioden, da forældrene i Herning kommune samlet set har bakket op om nedlukningen og den gradvise genåbning. De, der har haft samfundskritiske funktioner har hele tiden kunnet få passet deres børn (nedlukningsperioden), og de, der har haft behov i genåbningsperioden har ligeledes kunnet få et tilbud. Ingen forældre har været nødt til at holde deres børn hjemme i hele genåbningsperioden.

Økonomien for forskellige kompensationsgrader illustreres i nedenstående:

	Forældrebetaling	Søskenderabat	Fripladstilskud	Forældrebetaling netto	Kompensationsgrader		
					25%	50%	75%
Dagpleje	1.885.961	*med under	252.651	1.633.310	408.327	816.655	1.224.982
Vuggestue*	2.572.855	"Børnehave"	545.617	2.027.237	506.809	1.013.619	1.520.428
Børnehave*	5.826.932	842.338	1.235.699	3.748.895	937.224	1.874.447	2.811.671
SFO	4.589.537	1.014.403	1.027.927	2.547.207	636.802	1.273.603	1.910.405
I alt	14.875.284	1.856.741	3.061.895	9.956.649	2.489.162	4.978.324	7.467.486

**Vuggestue og børnehave er beregnede beløb, fordi de er organiseret under samme institutionstype*

Eksempel: Hvis alle forældre tilbagebetales 25 % af taksten i genåbningsperioden, vil det koste 2,5 mio. kr.

Model 5 (Kombination af solidarisk og specifik kompensation)

Genåbningsperioden deles i to, hvor princippet for kompensation i den første periode er den solidariske model i kombination med, at princippet for kompensation i den anden periode er den specifikke model.

	MODEL 4: SOLIDARISK (15/4-24/4)			MODEL 3: SPECIFIK (27/4-7/5)		
	25%	50%	75%	25%	50%	75%
Dagpleje	204.164	408.327	612.491			
Vuggestue*	253.405	506.809	760.214	86.158	172.315	258.473
Børnehave*	468.612	937.224	1.405.836	121.839	243.678	365.517
SFO	318.401	636.802	955.203	226.065	452.129	678.194
I alt	1.244.581	2.489.162	3.733.743	434.061	868.123	1.302.184

Eksempler:

Der kan laves forskellige kombinationer for de to perioder. Her et par eksempler:

Hvis alle forældre tilbagebetales 50 % af taksten i den første halvdel af genåbningsperioden, og de forældre, der ikke har brugt tilbuddet i hele genåbningsperioden, tilbagebetales yderligere 50 % for den anden halvdel af genåbningsperioden, vil det koste 2,489 mio.kr + 0,868 mio. kr. i alt 3,357 mio.kr.

Hvis alle forældre tilbagebetales 25 % af taksten i den første halvdel af genåbningsperioden, og de forældre, der ikke har brugt tilbuddet i hele genåbningsperioden, tilbagebetales yderligere 75 % for den anden halvdel af genåbningsperioden, vil det koste 1,244 mio. kr. + 1,302 mio.kr. i alt 2,546 mio.kr.